

נתנאלה רון אייזנברג

תאי אב

2012 נובמבר (ואחריו דצמבר). אולי מספיק נובמבר. הכל מתנדף, אפילו דצמבר.

2011 דצמבר - התלבטי אם מותר להדליק נר זיכרון באיחור. את כמעט בת ארבעים. שכנעי את עצמך שאוטוטו תהיי זקנה ממנו בעשור שלם. זייפי עוד קצת, עד שהנרות ישככו.

2010 אוקטובר - חגגי לו 65. התעלסי עם האפשרויות שהתנדפו מזמן. האפשרות שתהיי רופאה קוסמת כמו מנה מוקרמת. בבואתו ירוקת העיניים תתפרץ לזיכרוןך לרגע, תנרמל את חייך. זה לא באמת רגע, זה סחף שברירי שיחלוף בתעלות. יש עונש על שכחת מתים?

2009 נובמבר - קראי על המשפט של אולמרט שנפתח בסוף החודש כדי להתחמק מכתובה. אם ישאל אותך מי זה אולמרט ואיך הוא קשור לכרוניקה, עני לו בחוסר סבלנות, בקול תקיף. אמרי לעצמך, מתאים לך לדבר עם עצמך מותק. מותק? אחר כך לחצי על קאפס לוק והצהירי שדודו טופז התאבד באוגוסט. גם זה לא בכרוניקה שלך? צעקי. איך זה למות בגיל 31, איזה מין כרוניקה יש לזה?

2008 מרץ - יפתחו לך את הבטן בארבע לפנות בוקר ויחלצו אותה ממך כדי שתחיו. את תהפכי לאם וזה יכאב. הוא יהפוך לסב. הביני זאת רק חמש שנים מאוחר יותר, כשאמא שלך תאמר לך פתאום שדוד מריק הוא טמפיט כי אפילו לא טרח לבוא לראות את הנכדה של אחיו.

2007 נובמבר - היי בהריון. היי בהריון בחודש אוגוסט. ודאי שכל הבדיקות תקינות. דאגי לאכול ירקות בסויה. אמרי לעצמך שמאה ארבעים על תשעים זה תקין לדעת כולם. התעלמי מהנתרן. השקיעי בפרטים הקטנים. כעסי על השכן. הרתיחי את הנבטים. דרשי ללדת עם הגרוויטציה. חפשי כיסא הולנדי. סמכי על הגנים של אמא שלך. רקעי ברגלייך, גרשי את אי הספיקה. אמרי לעצמך שהוא לקח את לחץ הדם שלו לקבר. אמרי לעצמך, הלוואי שהיה משאיר לך רק את השכל.

2006 סתם שנה - כני אותה סתם שנה. כתבי שהיית בחור", לעברת לדירה זמנית, שהתכופפת ונתפס לך הגב. היזכרי לפתע שזו השנה של יום הזיכרון. התייסרי על שמעולם לא ציינת יארצייט, שהתכווצת בכל פעם שהמילה פאפא

"כמו מתוך קונכייה, כמו מתוך אוזן, כאן את קרובה יותר להבזקי החלומות, לחיים האחרים". (לורי מור, "איך לדבר עם אימא שלך", מאנגלית ליה נירגד, www.shortstoryproject.com)

2017 נובמבר - ספרי את השנים, אמרי לעצמך שהגיע הזמן. לטפי את עצמך ודמייני מה היה קורה לו היה יושב בכורסה השקועה ומלטף את ירך. צלצלי לאמא. דברי איתה בשתי השפות. מאמא תגידי לה. תני לה לכנות אותך בשם ההוא שאת שונאת, ובקולה יהיה רוך רגע, זה שאבד ביום שנסעו להציל אותו. אמרי לעצמך שבעצם מעולם לא קרא לך יקינתון. הוא קרא לך נפטונקה ואין לך מושג מה זה אומה.

2016 אמצע נובמבר - לגבר בן 71 כבר מותר למות, לא? אלא אם הוא פרופסור חשוב או סופר מפורסם. קבעי שהוא בטוח פרופסור. הוא אפילו כמעט הספיק להגיש את הדיסרטציה לפני ההשתלה. תגידי את זה בקול ליד אנשים. אולי מישו יקשיב לזה פעם ולא יעביר נושא.

2015 עדיין נובמבר - שוב נר זיכרון. קני אותו בחמישה שקלים מהמכולת של הגרוזיני, כלומר הבוכרי. אצלו הכל ביוקר רק הנרות בזול. באוגוסט לאה תשבור את הרגליים וגם יד אחת. היא כבר לא תדבר על אבא שלך כמעט, רק תחתים אותך על טפסים למקרה שתמות. שמרי על יחסים תקינים, עשי שליחויות קטנות. אל תשכחי להביא לה תה ירוק למרכז השיקומי. ותחוננים להחלפה. אחרי שתתעייפי הזכירי לה שהיא אמנם סוג של דודה בשבילך, אבל יש לך את הגנים של אבא שלך. תני לה להזכיר לך את יום ההולדת שלו באמצע אוקטובר. מלמלי, כן, כן, זוכרת והעבירי נושא.

2014 שוב נובמבר - שקלי ללכת ללוריא, לתת להם משהו בכפולות של חי ולבקש שיקדשו את זכרו כמנהג היהודים. השתיקי את המצפון לזמן מה. בסוף הישארי בבית לשמור על הנר.

2013 נובמבר חם מהמוצע, דל בגשמים - בחרי כינוי, יקינתון נניח. אל תתעכבי על הפרטים הבוטניים, ותרי על מטפורות. אמרי, אבא היה רוצה שתאבחי את עצמך יקינתון. אל תקניטי את עצמך יקינתון. דרשי לדעת מה היה הכינוי האמיתי שלך. החליטי לשאול את אמך בהזדמנות. מנעי את ההזדמנות.

ברחבת כנסיית המולד. הזדעזעי מכלי הזין שלהם, כשהם צועקים לעברכם אליהו. היה לך שם עברי, אבא?

1999 מאי - ראי את הגגות המסורתיים מתלכסנים לעברך במחווה ספרותית. עברי תקופה קשה בדירת הלופט הענקית בפרוור של נארה. באביב המתכנת יאמר לך שעלייך לחזור לארץ, כי עלייך להתפתח. הוא יאמר לך שיש לו תוכניות בעולם הגדול. שתו צ'ו היי כדי לטשטש את כל מה שצריך טשטוש. החליטי לנקום בו, אמרי לעצמך שתכתבי לו את הצורה. חרתי רגעים במוחך. ספגי את הקור שעמד בדירת הלופט, את המיית מזגני הטושיבה. שכבי איתו על השטיח החשמלי, תני לו לספק אותך. חלמי על אביך מגיש לך ביצים סרוחות. קשרי זאת לביצי השלו שהיפנים קוברים בחול ומוכרים כדליקטס. נצרי את החלום היטב. הפכי אותו לחלום היחיד שתחלמי על אביך אי פעם. ציירי בעיני רוחך את המדים הלבנים שלו. שאלי למה פסיכיאטר צריך סטוסקופ? צייני שהיה לו גם אזמל.

1998 אוקטובר - נחתי באוסקה. צאי לברביקו בחברת עמיתיו. חווי את הנוף הכפרי, היי נחמדה עם היפנים. היי הרכש שכולם יתפעלו ממנו ב־או ואה. השיבי ניס טו מיט יו טו, פארדון מ, וואטס יור ניס אגאין? אכלי שיפור ירקות במבוכה זהירה. בדרך חזרה תני לשדות האורז לעורר בך כמיהה. התפללי להיטמע בכוצה האסייתית. בעוד שנים תוכלי להראות לבתך את הצללית של נארה מתקופת האדו המודפסת על הווילון בחדר השינה. וכשתשאל אותך בשפתיה הדוידכניות אם ביפן הכל שחור לבן, לטפי אותה באהבה והזכירי לעצמך שהיא נכרתו.

1997 אוגוסט - תכנני את סרטי הגמר שלך. הפיקי אחד מהם וזכי במלגות. שנאי את כל מה שמרובע. הכחישי את הייחוס המשפחתי שלך. תני לחבר שלך לקחת אותך לחוף הים ולהיפרד ממך. התאהבי בתחושת החסך, פני לה מקום.

1996 קלנדרית - חיי בדירה גדולה בצפון תל-אביב עם ההוא שיורוק אותך בים. תני לו לשלוח אותך לאוזן השלישית כדי להרחיב את השכלתך הקולנועית. קראי בקול מגמגם את שם הסרט מפתק, כדי לא להסמיק. אל תצפי בגרון עמוק, אפילו כשתיקחי קורס על פורנוגרפיה וקולנוע. נחתי היטב את הייצוגים שמאחורי הפתחים והאיברים. מי רוצה לגדל תאי אב בגיל עשרים וארבע.

1995 נובמבר - קבלי את הבשורה שסבתא רבתא שלך מתה. נצרי לעד את חיוך שיני הזהב שלה. רפררי את הווייתה מפעם לפעם בתודעתך. הכתירי אותה כחשובה ממנו, משום שאיתה הספקת לריב.

1994 אוקטובר - התחילי ללמוד קולנוע. זנחי את הגסיסה הירושלמית שלך. עברי לתל אביב. הכירי את הריין' בוי, ההוא

התפרצה לחייך. לבשי חולצה סגולה. קני סלמון מעושן במאה ועשרה שקלים לקילו. הזמיני כל מיני רוסים שהכירו אותו שיעשו מניין. דאגי שכולם יתייצבו, חוץ מדוד מריק שילך למשמרת וישלח את אשתו ובתו. הזמיני את הרב שחיתן אותך לשיר "קל מלא רחמים". הכיני מעטפה עבורו ושכחי אותה בחדר השינה. החזיקי את הגפרור כל הקדיש. הזכירי לעצמך שבימים כתיקונם את שונאת רוסים.

2005 ספטמבר-דצמבר - ארחי אותם שבוע לפני החתונה שלך. קבצי את כולם בסלון. ודאי שצבעם יהיה בגוני השיער המאפיר של סבתא שלך שמתה מזמן. תני להם לברך אותך בראשיהם, לקוד לך לרגל נישואיך. ודאי שאין להם רגליים, בגלל איזו אמונה טפלה שתשמעי בגיל עשרים. דאגי שיהיו ביניהם דמויות שאינך מכירה, שיביאו איתם את כל הגנאלוגיה. בררי איך מאייתים את המילה.

2004 נובמבר, למרות שזה קרה באוגוסט - העלי את השורה הראשונה על הכתב, תכנני לעמוד בדד לייך, קבעי שיהיה לך סיפור קצר לתחרות של הארץ ואל תשלחי אותו מעולם. התמססלי מהמילים שאת פולטת כמו נפוחות זעירות וקרומיות. הקניטי את עצמך למה לא הוריש לך את הגן המתמטי. ערכי מאתיים פעם כל משפט. הציתי את השורות בדימויים. השתדלי לרמיין את אביך החי, לראוג שיאהב את המילים.

2003 ספטמבר - העיפי את הגבוה מהבית. תני לו לצאת עם שקיות סנו סושי, אל תשאליו לו תיק. קבעי לך דייט אחרי שבוע. היזכירי איך הגבוה סיפר לך שהפסיכולוגית שלו אמרה שאתם לא מתאימים, כי את ילדה שאיבדה אב, וגבר מסוגו לא יכול לעשות אותך מאושרת. תהי אם המציא או ציטט. החליטי לחגוג את מוצאי יום כיפור עם אחד שיש לו מכונית כסופה, בחני אותו אם הוא גבר של ילדות ללא תאי אב.

2002 נובמבר אולי דצמבר - הפסיקי לעשן, אבל לא לפני שתידרדרי למונטאנה. דרשי זיבן, קבלי זיבן, בלעי זיבן, חקרי על אילו קולטנים הוא פועל. נסי להישמע משכילה כמוהו. איך הוא נשמע בכלל?

2001 מרץ - שלחי קורות חיים לתוכנית בפריים טיים והתקבלי ללא פרוטקציה. היי פרילנסרית, ללא תנאים, אבל עם פרסטיז'ה. ערכי תוכנית ראיונות, זה הכי רחוק שתגיעי. זכרי שרככת היא רכיטיס בשפת אביך ולכן רקיטיס באנגלית. הרשימי את כל המערכת בוורבליות שלך, אולי זה יעלים את הלקות.

2000 דצמבר - הסכימי לצאת לצילומים בבית לחם. נסי להוכיח משהו למישהו. קבלי את זה שמשלמים מעט מדי וקר. זלזלי בכך שאסור לעשן ברחובות בגלל הרמדאן. שנאי זאת. אמרי לסאלח שזאת עיר נוצרית, והוא יאמר לך שתשעים אחוז כבר מוסלמים. הזדעזעי מהמוני הגברים רעולי הפנים

מהים. הוא יאמר לך שאת יפה. התחילי כמעט להאמין בזה. קטפי את החיים.

1993 קלנדרית - חיי בדירה מעופשת בירושלים עם החבר מהתיכון. יהיה לו אבא עם כרס גדולה שישקע בחוכות.

1992 אוגוסט - השתחררי מצה"ל סוף סוף. התחילי לצבור בגדים. אנשים חיים.

1991 חורף - שבי בחדר אטום עם כל היחידה. הריחי את תמצית הבננית, שקשקי מפחד ומקור. הסכימי לכך שאת חולת בית. אפשרי למפקדים לתת לך לצאת לקורס צילום. אפשרי להם לאפשר לך.

1990 אוגוסט - היי טובה במחנה שמונים, אכלי מעט, שלשלי הרבה. את הבכי שמרי ללילות.

1989 חודש טוב - כתבי ארבעים שעות ברצף תסריט גמה השתמשי באקזיסטנציאליזם כתירון. קראי את ברוך שפינוזה. חפשי את אלוהים בתוכך. הידבקי בכינים מהאחים החצי ביולוגיים שלך. אהבי אותם. אמרי לעצמך שמותו היה נחוץ.

1988 ינואר - חגגי שש-עשרה. התחמקי משיחות על הפאפא הזה שלך. משחי על עצמך פני פוקר בכל פעם שאמך תזכיר אותו בסנטר מכוון.

1987 נובמבר - הראי לחברת ילדותך את התמונה שלו והתוודי שיש לך אבא אחר. חשדי בה שכבר הבינה לך.

1986 ערב יום כיפור - התנשקי בפעם הראשונה עם א'. האמיני שבורה לך פיפי בכל פעם שתהרהרי עליו. דאבי את שתיקתו היטב.

1985 חורף - בלילה ירושלמי קר הפסיקי לפחד מהחושך. הפכי לאחות גדולה בפעם השנייה. אהבי את אחותך הקטנה, ושנאי אותה לפרקים על כך שיש לה אבא אמיתי.

1984 ינואר - חגגי בצנעה את בת המצווה. האמיני שלא מגיע לך יותר מבפלות ומיץ ענבים. האמיני שאתם עולים עניים. התביישי. הזהירי את חברותייך שלא ישענו על מדפי הספרים. האנציקלופדיה הרפואית שלו תעמוד על המדף העליון מעל ל"זהירות: ציונות!" של האבא החי שלך.

1983 במהלך שנת הלימודים - סטרי למחזור המטרידן מהבלוק. קווי לפגוש אותו בבגרותך כדי לברוק אם באמת יש לו את מה שחסר לך.

1982 סתיו - התחברי עם הילדה החכמה עם העגילים הקטנים, היא תהיה גבוהה ממך בראש, אבא שלה יהיה פועל ואמה מזכירה. קנאי בה קצת. נסי להשיג גם לעצמך מעט נורמטיביות.

1981 חורף - דלקת מפרקים. אפשרי לעצמך להיות דומה לו קצת. נסי לקרוא את תום סויר ברוסית. תעבי את האותיות

הקיריליות. תעבי את כל החלקים הסלביים שלך. שלטי בעברית המדוברת כאילו את צברית. דמייני שאת חצי יקית וחצי סמך-טיתית.

1980 נובמבר - לוני לבדך בקרוואן שבמרכז הקליטה. אפשרי להורים שלך לזנוח אותך לטובת האח שייולד לך. אפשרי לעצמך לחוות את ההזנחה. זכרי להפנים אותה. אמרי לעצמך שהיה שומר רומני בשער, שלא היו פדופילים בתקופה ההיא. אמרי לעצמך שהוריך ידעו שהשכנים ישלחו לך בלינצ'ס בגבינה וצימוקים ושאת תעשי את עצמך ישנה, וכשהשכנה תצא תטרפי אותם ברגע כי זה יהיה דבר המזון היחיד שייכנס לפיך יממה וחצי. היי אחות בכורה, זה יהלום אותך לעולמי עד.

1979 אפריל - נחתי בלוד. אכלי טורטית, הפכי לישראלית, הביטי בדקלים. שירי את עושה שלום במרומי. העריצי את קרטר. הביני שאסור לך להתנגד. תני לאביך החדש להנהיג אותך.

1978 מאי - לכי לאיבוד בהסעה של הישיבה סקול. אמרי מיי ניים איז, אי ליב איז... היי מהגרת, פליטה, עוד ילדה זרה בעולם. גורי עם אמך בבלוק של מיסטר פישה. שטי בסבתא רבתא שלך. התחבאי תחת גרם המדרגות, תני לה לחפש את זה שצלצל בדלת. תהי ילדה.

1977 נובמבר - חלקי עם אמך את מיטת הכסות של סבתא רבתא. צפי בסבתך משתכרת, באמך מתקוטטת אתה. ברבתך רוקחת ריבות תחת עץ התפוח בחצר. אהבי את הבית הוורוד בשדרות אוקטובר האדום. שכחי מהחדר בביתה של סבתך השנייה, החולה. שכחי מחייך הקודמים. למדי לחשוש מהפייצ'קה - תנור הפחמים. תרגלי שנאה. התחילי במדפי הספרים המאולתרים שבסלון. למדי שהיו לו אלפיים ספרים. קנאי בספרים. קנאי מעתה ועד עולם באנשים שכותבים ספרים. התעוררי בלילה חשוך אחד והביני שיש רעידת אדמה. קווי שתמונתו התלויה על הקיר תתנפץ ברעידת האדמה. מצאי את האזמל שלו וחתכי לכל הכובות את הבטנים. הן חולות ואת רופאה.

1976 - מרץ. את והוא, הוא ואת. שדרת אוקטובר האדום, אחזי בכפו החמימה. כאן מתחיל הסוף.

נתנאלה רון איזנברג - כותבת עורכת ומנחה סדנאות לכתיבה ותסריטאות. בוגרת החוג לספרות עברית וכתיבה יצירתית באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.